
Dobre Miasto, st. 1, gm. loco, woj. olsztyńskie

Informator Archeologiczny : badania 32, 228-229

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

podłoża na poziomie użytkowym. W części zachodniej była to posadzka ułożona z cegły na podsypce z piasku, w części wschodniej natomiast posadzka betonowa. Na pozostałej części poziom użytkowy piwnic stanowił szaro-żółty piasek. Najciekawsze jednak wyniki przeprowadzonych badań czekały poniżej poziomu użytkowego piwnic funkcjonujących tu do 1945 roku. Po zadokumentowaniu odsłoniętych piwnic wykop pogłębiany do poziomu posadowienia projektowanego budynku. Dzięki przeprowadzonym badaniom udało się zadokumentować fragmenty zniszczonej przez pożary zarówno w 1405, jak też w 1410 roku (13 lipca) zabudowy drewnianej. Jak wynika z zachowanych szczątków w postaci sprażonej polepy oraz przepalonych fragmentów drewnianych, początkowo była to bardzo prymitywna zabudowa w konstrukcji plecionkowej, w której drewniane plecione ściany obmazywano gliną. Zabudowa ta uległa zniszczeniu prawdopodobnie w 1405 roku, po czym została odbudowana w konstrukcji solidniejszej, prawdopodobnie szachulcowej, jednakże ze względu na całkowite zniszczenia, z całą pewnością stwierdzić tego nie można. Jedno jest natomiast pewne - pierwotna zabudowa przyrynkowa, a szczególnie w pierzei północno-wschodniej była przesunięta w stosunku do obecnej o ca 3,5 metra w kierunku wschodnim. Tak więc rynek (jeden z obecnie największych na terenie województwa olsztyńskiego) był jeszcze większy o wspomniane 3,5 m.

Jeżeli chodzi o zabudowę murowaną, to w badanym rejonie po raz pierwszy pojawiła się ona w drugiej połowie XVII wieku. Na jej ślady natrafiono w postaci zachowanego fundamentu kamiennego, gdzie kamienie połączone zaprawą wapienną. Na takie datowanie pozwala pozyskana z tego rejonu ceramika, a zwłaszcza cztery malowane i polewane talerze, które wystąpiły w warstwie budowlanej w pobliżu fundamentów kamiennych. Podkreślić należy, iż zabudowa ta, która w całości zniszczyła ślady działalności ludzkiej z okresu wcześniejszego, całkowicie się z nią pokrywała; została wzniesiona w tym samym miejscu.

Zniszczyła ona całkowicie warstwy, które można określić jako późnośredniowieczne i dlatego zachowały się one tylko w tych miejscach, gdzie zabudowa murowana powstała stosunkowo późno a więc w drugiej połowie XIX wieku. Najprawdopodobniej dopiero wtedy poszczególne działki wydłużono w kierunku rynku o około 3,5 metra, zmniejszając jednocześnie jego wielkość. Z najciekawszych zabytków, które znaleziono w trakcie prowadzonych prac oprócz wspomnianych 4 talerzy z XVII wieku, wymienić należy fragmenty ceramiki późnośredniowiecznej a także i całą pokrywkę, którą można datować na początek XV wieku. Żałować należy, iż stosunkowo liczne późnośredniowieczne przedmioty metalowe na skutek wysokiej temperatury i zalegania w bardzo przepuszczalnym podłożu w postaci sprażonej polepy i piasku uległy całkowitemu zniszczeniu i nie dają możliwości określenia ich kształtu i przeznaczenia.

Liczne były również przedmioty nowożytnie, które zalegały w zagruzowanych piwnicach (między innymi łyżwy z lat dwudziestych XX wieku).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

Dobra, st. 31, gm. *loco*, woj. szczecińskie, AZP 29-04/42 - patrz: wczesne średniowiecze

DOBRE MIASTO, st. 1, gm. *loco*, woj. olsztyńskie

- miasto późnośredniowieczne i nowożytne (XV – XX w.)

Badania archeologiczne wyprzedzające, przeprowadzone w dniach od 10 do 14 sierpnia, przez mgr Hannę Mackiewicz (ARCHEO-ADAM). Finansował M. Narloch (inwestor prywatny). Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 80 m².

Badania archeologiczne w obrębie wykopu oznaczonego jako 5b na st. I były kontynuacją badań przeprowadzonych w 1994 i 1996 roku w wykopie 5. Ponieważ wykop ten od strony południowo-zachodniej sąsiadował z wykopem 5 oznaczono go numerem 5b. Wykop ten został praktycznie wykonany już wcześniej (w 1994 roku) przy okazji prac ziemnych prowadzonych pod sąsiedni budynek. Tak więc prace archeologiczne polegały głównie na oczyszczeniu istniejącego już wykopu

z nagromadzonych tu śmieci i zadokumentowaniu profilu południowo-wschodniego, przy którym zachowały się fragmentaryczne nawarstwienia stratygraficzne. Pozostałe profile nie wystąpiły; od strony północno-wschodniej i południowo-zachodniej znajdują się obecnie nowo wzniesione budynki.

Od strony północno-zachodniej na skutek znacznego spadku terenu profil nie występuje.

Na uwagę zasługuje tutaj fakt, iż przebiegający pierwotnie przez omawianą działkę mur miejski został całkowicie zniszczony w latach 1993 -1994. Jego zachowane resztki znajdują się obecnie w piwnicy nowo wzniesionego budynku od strony północno-wschodniej. Zadokumentowano je w 1994 roku podczas prowadzonych wówczas prac archeologicznych w obrębie wykopu 5.

Ze względu na znaczne zniszczenia w obrębie wykopu 5b (wskutek prac ziemnych prowadzonych przy pomocy sprzętu mechanicznego w obrębie działki sąsiadującej od strony południowo-zachodniej) praktycznie nie zachowały się tu oryginalne nawarstwienia stratygraficzne ani elementy architektoniczne. Jedyny wyjątek stanowi narożnik wschodni wykopu, gdzie udało się uchwycić niewielki fragment fundamentu zabudowy XIX-wiecznej w postaci dużych kamieni narzutowych łączonych na zaprawę gliniano-piaskową (beżowa glina z wypełnieniem w postaci gruzu ceglanego). Mamy tu do czynienia z relikami budynku, który znajdował się na posesji oznaczonej nr 19 przy dawnej ulicy Wałowej.

Jeżeli chodzi o materiał zabytkowy, to wystąpił on jedynie w części północno-wschodniej wykopu, przy samym profilu w warstwie szaro-brunatnej ziemi przemieszanej z gruzem i spalenizną. Materiał ten był stosunkowo jednolity i można go datować na XIV-XV wiek.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

Drągi Wypychy, st. 1, gm. Sokoły, woj. łomżyńskie, AZP 41 – 82 - patrz: neolit

Dzierżnica, stan. 44, pow. Środa Wielkopolska, woj. poznańskie, AZP 54-32/285 - patrz: neolit

Elbląg-Stare Miasto, st. 32, gm. *loco*, woj. elbląskie, AZP 16-51/34 - patrz: wczesne średniowiecze

GDAŃSK, st. 20, gm. *loco*, woj. gdańskie, AZP 12-44

- miasto późnośredniowieczne i nowożytnie (XIV-XX w.)

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone przez mgr. Zbigniewa Borcowskiego (Pracownia Archeologii Gdańska Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Finansowane przez Urząd Miasta i Gminy Gdańsk, Firma Genesis Hotels Inc. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 450 m².

Badaniami objęto spichlerze o konstrukcji drewnianej od 1 poł. XIV w. do XVI w., konstrukcje murowano-drewniane od 2 poł. XVI w. do XX w. Wewnątrz obiektów, z których pierwsze zostały posadowione na warstwie niwelacyjnej podnoszącej całą powierzchnię wyspy o około 1 m ponad ówczesne lustro Motławy, eksplorowano kolejne warstwy niwelacyjne powstające po pożarach. Zawartość warstw głównie stanowiło spalone ziarno zbóż.

Materiał ruchomy występował w znikomych ilościach, potwierdzając dodatkowo charakter stanowiska. Datowanie bezwzględne jest oparte głównie na wynikach analiz dendrochronologicznych.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Wyniki badań zostaną opublikowane w czasopiśmie „Pomerania Antiqua”.

Badania nie będą kontynuowane.